

SVM 2003007 Lønnevang,
Pedersborg by matr. 1e.
Pedersborg sogn, Alsted herred, Sorø amt. Stednr. 040109
(KUAS P.4197/03)

Beretning for prøvegravning forud for boligbyggeri ved Abildvej, vest for Pedersborg sø, gav en 1900-tals affaldsgrube og et udateret stolpehul. Udført af museumsassistent Nicki Tychsen, stud. mag. Rikke Dahl Sørensen og cand. mag. Kirsten Christensen, udgravningsleder, for Sydvestsjælland Museum i dagene 24-25 marts 2003.

Abstract: resultatløs prøvegravning forud for boligbyggeri vest for Pedersborg sø.

Indholdsfortegnelse

Undersøgelsens forhistorie	s. 2
Administrative data	s. 2
Øvrige data	s. 2
Topografi, terræn og undergrund	s. 2
Målesystem	s. 2
Udgravningsmetode	s. 2
Undersøgelsens resultater	s. 3
Anlægsliste	s. 4
Anlægsbeskrivelse	s. 4
Tegningsliste	s. 4
Måledata	s. 4

Undersøgelsens forhistorie.

Forud for boligbebyggelse ved Abildvej (Sorø Kommunes lokalplan 90) prøvegravedes det berørte areal ud fra nærtliggende fund af forhistoriske aktivitetsgruber, som ud fra topografien kan fortsætte ind på lokalplanarealet.

Denne beretning dækker prøvegravningen udført 24-25 marts 2003.

Administrative data.

25. februar 2003: mail fra Tina Vester Dam vedr. placering

26. februar 2003: modtaget forespørgsel vedr. forundersøgelse fra Søholm Arkitekterne Aps, Nørregade 11, 7100 Vejle 75 83 86 33

28. februar 2003: udarbejdet budget, indsendt til KUAS samt orientering til Bygherre (Søholm) pr. brev

3. marts 2003: modtaget brev fra KUAS ang. godkendelse af budget for arkæologisk forundersøgelse

3. marts 2003: brev til Søholm Arkitekterne Aps, Vejle ang. Skjulte fortidsminder og et budget på arkæologisk forundersøgelse

7. marts 2003: mail fra Søholm Arkitekterne med bygherres accept af budget på 30.165,00 kr

Øvrige data.

Prøvegravningen blev udført i dagene 24-25 marts 2003 i lunt forårsvejr med fuld sol med deltagelse af stud mag Rikke Dahl Sørensen (25/3), museumsassistent Nicki Tychsen og cand mag Kirsten Christensen som udgravningsleder. Gravemaskinen på bæltet blev ført af Ole fra entreprenørfirmaet John Jensen, Korsør, indlejet gennem Aarup Entreprenørforretning, Kirkegade 26, 5560 Aarup, 64 43 19 40, kontaktperson Mogens Nygård mobil: 40 41 70 15, som har entreprisen.

Søgegrøfterne er indmålt af Steffen Andersen, Bonefeld og Bystrup A/S, 8700 Horsens, 76286060.

Topografi, terræn og undergrund.

Det undersøgte område ligger på en jævn, vestvendt skråning, 44,5 til 48 m o DNN, vest for Pedersborg sø. Terrænet er svagt kuperet med flere små højninger. Mod syd falder terrænet til under 43,5 m o DNN ned mod en nu opfyldt lavning. Mod vest stiger kraftigt fra 48 m til 54 m o DNN mod lokalplanområdets afgrænsning.

Muldlaget er ca 25 cm tykt og har stort indhold af grus. Undergrunden består af gulbrunt grus, som flere steder er meget stenrigt. I lavningen mod syd er gruset adskilt fra gytjen af en ca 3 m bræmme af hvidt sand.

Målesystem.

Der er ikke udlagt et sammenhængende målesystem. Til tegning af hver søgegrøft blev udlagt et stålmålebånd, enten langs den ene kant eller midt gennem søgegrøften, som grøften og evt. anlæg er tegnet ind i forhold til. Der er ikke foretaget nivellering; i stedet er tykkelsen på det afrømmede lag målt for hver 10. m.

Søgegrøfternes placering er målt ind af landmålere.

Udgravningsmetode.

Med stor gravemaskine afrømmedes 4 søgegrøfter med en samlet længde på 447 m. Der blev afrømt 45 – 70 cm med følgende stratigrafi: øverst et ca 20 - 25 cm muldlag, derunder et 25 - 40 cm lag af blandet muld og råjord med mange trærodde, inden råjorden fremkom, stadig med

trærødder. De fremkomne fyldskifter er snittet med spade og profilen er rensset op med graveske inden beskrivelsen.

Søgegrøft 1 er nord-syd orienteret, 230 m lang og 2,2 m bred. Den blev langt, så den gik henover en afgrænset højning, som var et oplagt sted til placering af et megalitanlæg. Da der i søgegrøften fremkom store sten blev grøften på dette sted udvidet mod øst og vest for at klarlægge om de kunne være resterne af en megalit. Herved viste det sig, at de store sten lå i undergrunden uden system, så det er ikke rest af megalitanlæg, men kun tilfældige sten. Helt mod syd ender søgegrøften i en fugtig lavning med gytjelag i bunden. Lavningen er i nyere tid (1900-tallet) fyldt op med forskelligt affald. Ingen anlæg.

Søgegrøft 2 er nord-syd orienteret, sammenlagt 132 m lang og 2,2 m bred. Den blev lagt på jævnt terræn vest for søgegrøft 1. Afrømmet i 2 dele, hvoraf den nordlige er 40 m lang. Efter et spring på 30 m afrømmedes yderligere 92 m. Der fremkom et stolpehul A1 og en affaldsgrube A2.

Søgegrøft 3 er øst-vest orienteret, 45 m lang og 2,2 m bred. Den blev lagt på det nederste af skråningen helt mod vest. Ingen anlæg.

Søgegrøft 4 er øst-vest orienteret, 40 m lang og 2,2 m bred og lagt parallelt med søgegrøft 3. Ingen anlæg.

Undersøgelsens resultater.

Ved prøvegravningen blev undersøgt 1125 m², hvorved der fremkom et udateret stolpehul og en nyere tids grube. Området har i nyere tid været bevokset med træer, hvorfra der stadig var mange trærødder i råjorden. Der er foretaget en dybtgående jordbearbejdning (ikke dybdepløjning) på området, måske i forbindelse med plantningen af træerne, som har fjernet de formodede forhistoriske anlægsspor.

Anlægsliste

Anlæg	Tegn	Søgegrøft	Koordinat	Type
A1	T4	Søgegrøft 2	Del 2, 20 m	Stolpehul
A2	T4	Søgegrøft 2	Del 2, 61,5m	Affaldsgrube

Anlægsbeskrivelse

A1 Cirkulært fyldskifte, 20 cm i diam. Snittet øst-vest, set mod nord. 30 cm dyb med rette sider og afrundet bund. Fylden gråbrunt humusholdigt groft sand med pletter af gulbrunt sand, der udgør den omliggende undergrund. Udateret.

A2 Uregelmæssigt fyldskifte, 190 x >70 cm. 25 cm bred øst-vest orienteret grøft igennem, set mod syd. 40 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider. Fyld af lysgråbrunt muldblandet grus med enkelte trækulsnister. Fund af skår af porcelæn, fajance og presset glas (ikke indsamlet). Datering til 1900-tallet.

Tegningsliste

Nr.	Type	Skala	Dato/Init.
T1	Plantegning af søgegrøft 1, norddel, 0-120 m	1:100	25-03-2003 KC
T2	Plantegning af søgegrøft 1, midterdel, 120-160 m	1:100	25-03-2003 KC
T3	Plantegning af søgegrøft 1, syd, 160-230m	1:100	25-03-2003 KC
T4	Plantegning af søgegrøft 2, i to dele 0-40 m og 0-92 m, A1 – A2. Snittegning af A1	1:100 1: 20	25-03-2003 RDS 25-03-2003 KC
T5	Plantegning af søgegrøft 3, 0-45 m og søgegrøft 4, 0-40 m.	1:100	25-03-2003 RDS

Måledata

Data modtaget fra landmåler 26. marts 2003.